

Ursula von der Leyen
Avrupa Komisyonu Başkanı
Avrupa Komisyonu
Rue de la Loi / Wetstraat 200
1049 Brüksel, Belçika

Brüksel, 4 Şubat 2025

Konu: AB'nin İşgal Altındaki Filistin Toprağı'ndaki yasadışı İsrail yerleşimleriyle ticaret ve iş yapması yasaklanmalı

Sayın Başkan von der Leyen,

Bizler, aşağıda imzası bulunan insan hakları örgütleri, sendikalar ve sivil toplum grupları olarak Avrupa Komisyonu'nu, AB ile İsrail'in Doğu Kudüs dahil İşgal Altındaki Filistin Toprağı'ndaki yasadışı yerleşimleri arasında her türlü ticareti ve ticari faaliyeti yasaklamak üzere adım atmaya çağırıyoruz. Böyle bir adım, AB'nin ve üye devletlerinin uluslararası hukuk kapsamındaki yükümlülüklerine uyması açısından elzemdir.

19 Temmuz 2024 tarihinde Uluslararası Adalet Divanı (UAD), devletlerin İsrail'in Filistin toprağını işgalinden kaynaklanan hukuksuz durumu tanımaması, buna yardım etmemesi ve desteklememesi gerektiğini doğrulayan dönüm noktası niteliğinde bir tavsiye görüşü açıkladı.¹ Adalet Divanı, devletlerin İsrail ile *"İsrail'in [İşgal Altındaki Filistin Toprağı] veya parçalarındaki hukuksuz varlığını kalıcı hale getirebilecek ekonomik ve ticari ilişkilere girmekten kaçınma"* ve *"İsrail'in İşgal Altındaki Filistin Toprağı'nda oluşturduğu yasadışı durumun sürdürülmesini destekleyen ticari ilişkileri veya yatırım ilişkilerini engellemek üzere harekete geçme yükümlülüğü"* olduğunu açıkça ortaya koydu.

AB'nin halihazırdaki, İsrail'de üretilen ürünlerle yerleşimlerde üretilen ürünler arasında ayırım yapma politikası, bu yükümlülükleri karşılamaktan uzaktır. Bu ayırım, yerleşim ürünleri için tercihli ticaret koşullarına izin vermese de bu ürünlerin AB pazarına girişini engellemektedir. Bu durum, İsrail'in yasadışı yerleşimleriyle ticaret ve iş yapılmasının tamamen yasaklanmasını gerektiren uluslararası insancıl hukuk yükümlülüklerine ve UAD tarafından ortaya konulan yükümlülüklerle aykırıdır.

AB, üye devletleri ve AB şirketleri, İsrail'in yasadışı yerleşimleriyle ticaret yaparak yalnızca kendi yasal yükümlülüklerini ihlal etmemekte, aynı zamanda yerleşim ticaretinin temelinde yatan ciddi ve sistematik insan hakları ihlallerinde ve diğer uluslararası hukuk ihlallerinde de rol oynamaktadır. Bu hususları ayrıntılarıyla ortaya koyan UAD kararı, İsrail'in mevzuat ve politikalarının, ırk ayrımcılığı ve apartheid'i yasaklayan Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 3. Maddesi'ni ihlal ettiği sonucuna varmıştır.

AB üye devletleri defalarca, İsrail'in yerleşimlerini uluslararası hukuk uyarınca yasadışı ve iki devletli bir çözüme ulaşmanın önünde ciddi bir engel olarak nitelendirerek oybirliğiyle kınayan açıklamalar yayımladı.² Bu açıklamalarda genellikle yerleşim ticaretinin zorla tahliyeler, sivil

¹ UAD Tavsiye Görüşü, *İsrail'in Doğu Kudüs dahil İşgal Altındaki Filistin Toprağı'ndaki politikalarının ve uygulamalarının hukuki sonuçları*, 19 Temmuz 2024, <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/186/186-20240719-adv-01-00-en.pdf>.

² Pek çok açıklamadan sonuncusu: https://www.eeas.europa.eu/delegations/un-geneva/hrc57-item-4-general-debate-human-rights-situations-require-council%E2%80%99s-attention_en?s=62.

altyapılara yönelik (genellikle AB tarafından finanse edilen projeleri hedef alan) yıkımlar, arazilere el konulması, zorla nakiller ve devlet destekli yerleşimcilerin ve İsrail güçlerinin uyguladığı yaygın şiddet de dahil olmak üzere ciddi ihlalleri körüklediğine yer verildi. AB üye devletleri, bu ihlalleri, keskin görüş ayrılıklarını aşacak ve sınırlı sayıdaki yerleşimci ve yerleşim bağlantılı kuruluşu hedefli yaptırımlar uygulayacak kadar ciddi bulmuştur.

Ancak yerleşimlerin yasadışılığı ve ciddi ihlallerle bağlantısı hakkındaki fikir birliğine rağmen AB, yerleşimlerle ticarete devam ederek ve ticari faaliyetlere izin vererek, yerleşimlerin sürdürülmesi ve genişlemesiyle kaçınılmaz olarak iç içe geçen ciddi insan hakları ve uluslararası hukuk ihlallerinin sürdürülmesine yardım etmektedir.

Uluslararası hukuka uyulması ve AB, üye devletleri ve ticari işletmelerinin İsrail'in ciddi ihlallerindeki rolünün durdurulmasına ilişkin acil gereksinim göz önüne alındığında, Avrupa Komisyonu'nu derhal aşağıdaki adımları atmaya çağırıyoruz:

- 1. Yerleşimlerle Ticareti ve Yerleşimlerdeki Yatırımları Yasaklayan Yasal Düzenlemeler Yapılmalıdır:** İsrail'in İşgal Altındaki Filistin Toprağı'ndaki yasadışı yerleşimlerinden gelen ve yerleşimlere giden tüm ürün ve hizmet ithalat ve ihracatını ve buradaki yatırımları yasaklayan yasal düzenlemeler teklif edilmelidir. Bu bağlamda, Komisyonun kabul ettiği Ortak Ticaret Politikası uyarınca yerleşimlerle ticaretin yasaklanmasını teklif etme yetkisi olduğunu hatırlatırız.³
- 2. Güçlendirilmiş Bir Ticari Tavsiye Belgesi Yayınlanmalıdır:** Bu tür yasal düzenlemeler yapıldıkça, Avrupalı ticari işletmeleri İsrail yerleşimlerine yarar sağlayan faaliyetlerden vazgeçirecek güçlendirilmiş bir tavsiye belgesi yayımlanmalıdır. Bu belge, ciddi insan hakları ve uluslararası hukuk ihlallerinden sorumlu olma yönündeki önemli risk nedeniyle (Norveç'in yaptığı gibi⁴) yerleşimlerle her türlü ticareti ve yasadışı yerleşimlerde faaliyet gösteren İsrail bankaları ve şirketleriyle ilişkileri caydırmayı ve tüm değer zincirinin mevzuat kapsamında kalmasını sağlamayı amaçlayan halihazırdaki AB tavsiye belgesini⁵ önemli oranda aşmalıdır.

Hızla yanıt vermenizi bekliyor, Avrupa Komisyonu'nun uluslararası hukuka uymak ve ihlallerdeki suç ortaklığına son vermek adına gerekli tedbirleri acilen almasını umuyoruz.

Saygılarımızla,

1. 11.11.11
2. A Plataforma Unitária de Solidariedade com a Palestina (PUSP)
3. Academics for Palestine – Ireland
4. ACT Alliance EU
5. Act Church of Sweden
6. ActionAid Denmark
7. ActionAid France
8. ActionAid International

³ 2021/1484 Sayılı Komisyon Uygulama Kararı (AB), 8 Eylül 2021, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021D1484&from=EN>.

⁴ Basın açıklaması, *İsrail'in Filistin'i işgalini kalıcılaştırmaya hizmet eden ticari faaliyetlere ve işbirliklerine girmeyin*, 22 Ekim 2024, <https://www.regjeringen.no/en/aktuelt/do-not-engage-in-trade-and-business-cooperation-that-serves-to-perpetuate-israels-occupation-of-palestine/id3061358/>.

⁵ *Yerleşimlerdeki mali ve ekonomik faaliyetlere katılım konusunda AB vatandaşları ve işletmeleri arasında farkındalık yaratmayı amaçlayan ortak mesajlar*, 30 Haziran 2013, https://www.eeas.europa.eu/eeas/common-messages-aimed-raising-awareness-among-eu-citizens-and-businesses-regarding-involvement_en.

9. ActionAid Italy
10. ACV-CSC Belgium
11. Anti-Zionst Jewish Alliance in Belgium (AJAB)
12. Al Mezan Center for Human Rights
13. Al-Haq
14. Al-Haq Europe
15. Amis de Sabeel France
16. Amnesty International
17. Anti-Racist Forum ry
18. AOI ETS
19. ARCI
20. Association Belgo-Palestinienne WB
21. Association Culture et Paix (ACP)
22. Association des Universitaires pour le Respect du Droit International en Palestine (AURDIP)
23. Association France Palestine Solidarité
24. Assopace Palestina
25. Belgian Academics and Artists for Palestine/Belgian Campaign for Academic and Cultural Boycott of Israel (BA4P/BACBI)
26. BePax
27. Broederlijk Delen
28. Business and Human Rights Resource Centre
29. Cairo Institute for Human Rights Studies (CIHRS)
30. Campagna Ponti e Non Muri – Pax Christi Italia
31. Caritas Europa
32. CCFD-Terre Solidaire
33. CEDETIM
34. Centre for Research on Multinational Corporations (SOMO)
35. Confederação Geral dos Trabalhadores Portugueses – Intersindical Nacional (CGTP-IN)
36. Child Rights International Network (CRIN)
37. Chrétiens de la Méditerranée
38. Christian Aid Ireland
39. CIDSE
40. CNCD-11.11.11
41. CNE CSC Belgium
42. Comité de Solidaridad con la Causa Árabe
43. Confederación Sindical de Comisiones Obreras (CCOO)
44. Confédération Française Démocratique du Travail (CFDT)
45. Confédération générale du travail (CGT)
46. Confederazione Generale Italiana del Lavoro (CGIL)
47. Conselho Português para a Paz e Cooperação
48. COSTRUTTORI DI PACE
49. CRID
50. CULTURE DE PALESTINE
51. Danish Muslim Aid
52. De-Colonizer
53. Defence for Children International
54. DIAKONIA (Sweden)
55. Društvo OV-CA
56. Dutch Scholars for Palestine
57. Een Andere Joodse Stem (Another Jewish Voice, Belgium)

58. EinStaat – Konfliktzonen Kunst & Denkkollektive – OneState Embassy Art collective
59. Ekō
60. Entraide et Fraternité
61. Eurocadres
62. EuroMed Rights
63. European Coordination of Committees and Associations for Palestine – ECCP
64. European Legal Support Center
65. European Middle East Project (EuMEP)
66. European Trade Union Network for Justice in Palestine
67. Fackförbundet ST
68. Fédération Artisans du Monde
69. Fem-R ry
70. FGTB-ABVV
71. Finnish Development NGOs – Fingo
72. Finnish Refugee Advice Centre
73. Finnish Women ´s Association Unioni (Naisasialiitto Unioni ry)
74. Finnwatch ry
75. FLC CGIL
76. Forum Ziviler Friedensdienst e.V.
77. France Amérique latine FAL
78. GLAN | Global Legal Action Network
79. GREI 250
80. Helsinki Pride Community
81. Human Rights Watch
82. Humanitas – Centre for Global Learning and Cooperation
83. HuSoMe
84. INTAL
85. International Federation for Human Rights (FIDH)
86. International Media Support
87. International Rehabilitation Council for Torture Victims (IRCT)
88. Intersindical Valenciana
89. Ireland-Palestine Solidarity Campaign
90. ISCOD SINDICALISTAS SIN FRONTERAS
91. Istituto Italiano di Ricerca per la Pace – Corpi Civili di Pace
92. Jeunes FGTB
93. Judeus pela Paz e Justiça
94. Kommunal, Swedish Municipal Worker’s Union
95. La Cimade
96. medico international
97. Mladí zelení, z.s.
98. Mondiaal FNV
99. Movimento pelos Direitos do Povo Palestino e pela Paz no Médio Oriente – MPPM
100. MUNDUBAT
101. Ne naším jménem! – Za spravedlivý mír na Blízkém východě
102. Netzwerk Ökumenisches Begleitprogramm in Palästina und Israel in Deutschland e.V
103. No Name Kitchen
104. Nuorten mielenterveysseura – Yeesi ry
105. Olof Palmes Internationella Center
106. Organizacija za participatorno družbo
107. Oxfam
108. OZ Prirodzene

109. Palestina Solidariteit vzw
110. Palestina.lt
111. PAX
112. Pax Christi Diözesanverband München und Freising
113. Pax Christi Dt. Sektion e.V.
114. Pax Christi Flanders
115. Pax Christi International
116. Pax Christi Italia
117. Paz con Dignidad
118. Peace Institute, Ljubljana
119. PIC – Legal Center for the Protection of Human Rights and the Environment
120. Plan International
121. Plateforme des ONG françaises pour la Palestine
122. PROJA Institut
123. Proti dehumanizaci
124. Red Universitaria por Palestina (RUxP), ES.
125. REF- Réseau Euromed France
126. Réseau Euromed France
127. RESEAU FEMINISTE “RUPTURES” FRANCE
128. ResQ – People Saving People
129. Rete Italiana Pace e Disarmo
130. Rete Ricerca e Università’ per la Palestina, Italy
131. Sadaka-the Ireland Palestine Alliance
132. Saplinq, o.z.
133. Seta LGBTQI+ Rights Finland
134. Sindicato Andaluz de Trabajadores (SAT)
135. Sindikat Mladi plus (Trade Union Youth Plus)
136. Slovene Philanthropy
137. SOLIDAR
138. SOUTIEN BELGE OUTRE-FRONTIERES – SB OVERSEAS
139. Stichting Kifaia
140. Sumud – the Finnish Palestine Network
141. Swedish Peace and Arbitration Society
142. The Finnish League for Human Rights
143. The Kvinna till Kvinna Foundation
144. The National Council of Women of Finland
145. The Rights Forum
146. Trans ry / Trans Association
147. UGT
148. Umanotera
149. Un Ponte Per (NGO)
150. Union des Progressistes Juifs de Belgique (UPJB)
151. Union syndicale Solidaires (France)
152. United Against Inhumanity (UAI)
153. UnPontePer
154. Vida Justa
155. Viva Salud
156. Vrede vzw (Belgium)
157. Vredesactie
158. VSS FF UL (Visokošolski sindikat Slovenije) – sindikalna celica Filozofske fakultete v Ljubljani
159. Weltfriedensdienst e.V.

160. World Organisation Against Torture (OMCT)
161. ZASUK – sindikat za ustvarjalnost in kulturo
162. Zavod Tri / Three Institute
163. Zavod za podporo civilnodružbenih iniciativ in multikulturno sodelovanje Pekarna
Magdalenske mreže Maribor